

สรุปผลการเดินทางไปศึกษาดูงานและรับฟังความคิดเห็น
ต่อร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.
และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในเขตพื้นที่
จังหวัดสมุทรสงคราม ลุ่มแม่กลอง และลุ่มน้ำท่าจีน

ของ

คณะกรรมการการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

วันอังคารที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐

ณ จังหวัดสมุทรสงคราม

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	๑ - ๒
ส่วนที่ ๑	๓ - ๑๔
สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. จากการลงพื้นที่ศึกษาดูงานแหล่งทรัพยากรน้ำในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม	
ส่วนที่ ๒	๑๕ - ๒๗
สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ณ หอประชุมพิพัฒน์มงคล องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม	

การปฏิรูประบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำถือเป็นประเด็นสำคัญลำดับต้น ๆ ของประเทศ เพราะน้ำเป็นทรัพยากรพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งการอุปโภคบริโภค การช่วยรักษาความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ การทำการเกษตรกรรม การอุตสาหกรรม การคมนาคม การผลิตพลังงาน รวมทั้งการท่องเที่ยว ซึ่งการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำนั้น ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๘ ข. ด้านอื่น ๆ (๑) บัญญัติว่า “ให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืน โดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศประกอบกัน”

ที่ผ่านมาแม้ว่าประเทศไทยได้กำหนดแนวนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๙ โดยยึดหลักการบริหารจัดการน้ำในระดับลุ่มน้ำอย่างบูรณาการ และยั่งยืนบนพื้นฐานของการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ แต่พบว่ายุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำยังไม่สามารถที่จะนำไปสู่การดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งยังมีข้อจำกัดต่อการบูรณาการแผนงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานราชการ ทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น จึงทำให้การดำเนินการขาดเอกภาพ อีกทั้ง ปัจจุบันมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจำนวนมาก ซึ่งกฎหมายแต่ละฉบับมีวัตถุประสงค์ในการบังคับใช้ และการแก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่อง หรือแก้ไขปัญหาเฉพาะพื้นที่ที่แตกต่างกัน อีกทั้งบทบัญญัติของกฎหมายบางส่วนยังมีความซ้ำซ้อน ขัดแย้ง ไม่เชื่อมโยง และไม่ครอบคลุมการปฏิบัติภารกิจที่จำเป็นทั้งหมดในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จึงทำให้การบังคับใช้กฎหมายขาดประสิทธิภาพ และไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรน้ำได้อย่างยั่งยืน

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. เป็นกฎหมายที่สำคัญและมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนในวงกว้าง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพิจารณาด้วยความละเอียดรอบคอบ ประกอบด้วยข้อมูลที่ครบถ้วน สมบูรณ์ที่สุด เพื่อให้ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. เป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศได้อย่างแท้จริง ประกอบกับ ตามมาตรา ๗๗ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้ ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้าน และเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผย ผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน คณะกรรมการวิสามัญจึงได้มีมติเดินทางไปศึกษาดูงานและรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในเขตพื้นที่จังหวัดลพบุรีและลุ่มน้ำป่าสัก โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อรับฟังข้อมูล ข้อเท็จจริง สภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ รวมทั้งอุปสรรคและข้อขัดข้องในการบังคับใช้กฎหมายและการประสานงานในพื้นที่จากหน่วยงานภาครัฐ คณะกรรมการลุ่มน้ำ องค์กรผู้ใช้น้ำ และภาคประชาชน

๒. เพื่อรวบรวมข้อมูล ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการเดินทางไปศึกษาดูงานเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.

วิธีการดำเนินการ

เดินทางไปศึกษาดูงานวันอังคารที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๐ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ๑) เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ นาฬิกา ลงพื้นที่ศึกษาดูงานแหล่งทรัพยากรน้ำในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม และรับฟังความคิดเห็นจากภาคประชาชนในพื้นที่
- ๒) เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๓๐ นาฬิกา รับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม ณ หอประชุมพิพัฒน์มงคล องค์กรบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้รับทราบข้อมูล ข้อเท็จจริง สภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ รวมทั้งอุปสรรคและข้อขัดข้องในการบังคับใช้กฎหมายและการประสานงานในพื้นที่จากหน่วยงานภาครัฐ คณะกรรมการลุ่มน้ำ องค์กรผู้ใช้น้ำ และภาคประชาชน เพื่อรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงมาประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.

ส่วนที่ ๑

สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. จากการลงพื้นที่ศึกษาดูงานแหล่งทรัพยากรน้ำในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม ลุ่มน้ำท่าจีน และลุ่มน้ำแม่กลอง

ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้ ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน จากบทบัญญัติดังกล่าวคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. เห็นว่า เพื่อให้การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ประกอบด้วยข้อมูลที่ครบถ้วน สมบูรณ์ที่สุด และเพื่อให้ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. เป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศได้อย่างแท้จริง ดังนั้น คณะกรรมการวิสามัญจึงได้มีมติเดินทางไปศึกษาดูงานและรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามเพื่อรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากภาคประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ต่อไป

โดยคณะกรรมการวิสามัญลงพื้นที่ศึกษาดูงานแหล่งทรัพยากรน้ำในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม ดังนี้

๑. บริเวณปากแม่น้ำแม่กลอง เพื่อศึกษาเส้นทางน้ำ ระบบนิเวศ และไม่ไผ่ชะลอคลื่น
๒. ประตูระบายน้ำแพรกหนามแดง เพื่อศึกษาระบบการบริหารจัดการน้ำ
๓. บริษัทเอเชียติคอุตสาหกรรมเกษตร จำกัด เพื่อศึกษาและเยี่ยมชมระบบบำบัด

น้ำเสีย

๔. ลงเรือวัดวันดาว เพื่อสำรวจคลองวัดประตูและคลองสาขา พร้อมทั้งตรวจสอบ

คุณภาพน้ำ

๕. เยี่ยมชมสถานประกอบการ การทำวุ้นมะพร้าว และการแปรรูปมะพร้าว (ล้างมะพร้าว)

เพื่อศึกษาระบบบำบัดน้ำเสีย

๖. ประตูระบายน้ำดอนมะโนรา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อศึกษาระบบ

การบริหารจัดการน้ำ

๑. ลงพื้นที่ศึกษาดูงานบริเวณปากแม่น้ำแม่กลอง เพื่อศึกษาเส้นทางน้ำระบบนิเวศ ไม้ใฝ่ชะลอคลื่น และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

คณะกรรมการวิสามัญได้ลงพื้นที่ศึกษาดูงานบริเวณปากแม่น้ำแม่กลอง เพื่อศึกษาเส้นทางน้ำระบบนิเวศ ไม้ใฝ่ชะลอคลื่น และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ดังกล่าว สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) จังหวัดสมุทรสงครามเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ชายฝั่งอยู่ทางด้านตะวันตกสุดเขตอ่าวไทยตอนบน พื้นที่ชายฝั่งเป็นที่ราบน้ำขึ้นถึงป่าชายเลน มีพื้นที่ชายฝั่งยาวประมาณ ๒๕.๒๐ กิโลเมตร ในทิศทางเกือบตะวันออก - ตะวันตก มีแม่น้ำแม่กลองซึ่งไหลจากทิศตะวันตกของประเทศ ผ่านที่ราบน้ำขึ้นถึงป่าชายเลน ซึ่งทั้งสองด้านของปากแม่น้ำมีลักษณะกว้างเป็นปากแตรเปิดโล่งสู่ทะเล

๒) แนวชายฝั่งของจังหวัดสมุทรสงครามต่อเนื่องกับชายฝั่งของจังหวัดสมุทรสาคร ตั้งแต่บ้านโรงกุ้ง บ้านบางบ่อ บ้านปากมาบ บ้านแพรกสีมาจนถึงปากแม่น้ำแม่กลองที่บ้านแพรกทะเล ซึ่งเป็นที่ตั้งของดอนหอยหลอด ที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม และสภาพพื้นที่เป็นที่อยู่อาศัย นาุ้ง และนาเกลือ ทำให้ป่าชายเลนตามแนวชายฝั่งมีพื้นที่เหลืออยู่น้อย

๓) ด้านชายฝั่งด้านตะวันตกของปากแม่น้ำแม่กลอง ป่าชายเลนตามแนวชายฝั่งยังคงเหลืออยู่และมีการปลูกป่าเพิ่มเติม อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันพื้นที่ชายฝั่งที่ถูกกัดเซาะปานกลางคือ ชายฝั่งทะเลตำบลบางแก้ว และตำบลแหลมใหญ่ ซึ่งมีความยาวแนวชายฝั่งที่ถูกกัดเซาะประมาณ ๒.๙๖ กิโลเมตร ในอัตราการกัดเซาะประมาณ ๑ - ๓ เมตรต่อปี จากปัญหาดังกล่าวจังหวัดสมุทรสงคราม จึงได้มีการจัดทำโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลอ่าวไทยฝั่งตะวันตก จังหวัดสมุทรสงคราม โดยกิจกรรมก่อสร้างโครงการปักเสาเข็มและปักไม้ใฝ่ชะลอคลื่นป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเป็นโครงการที่ได้รับงบประมาณกลุ่มจังหวัด โดยดำเนินการเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ การปักเสาเข็มคอนกรีตอัดแรงชะลอคลื่น เป็นการตอกเสาเข็มหน้าตัดรูปสามเหลี่ยมด้านเท่าลบมุม มีขนาดกว้างด้านละ ๐.๕๐ เมตร ทั้งสามด้านยาว ๘ เมตร จำนวน ๓ แถว ตอกสลับห่างกัน ๑.๕๐ เมตร และระหว่างแถวห่างกัน ๑.๕๐ เมตร ความยาว ๑.๕ กิโลเมตร โครงการป้องกันทั้งหมดอยู่ห่างจากชายฝั่ง ๒๐๐ เมตร และบริเวณด้านหัวและด้านท้ายของการปักเสาเข็มได้นำไม้ใฝ่ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๓ นิ้ว ยาว ๕ เมตร จำนวน ๔ แถว มาปักตั้งฉากกับเสาเข็มจนถึงฝั่ง เพื่อป้องกันไม่ให้ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดเอาตะกอนบริเวณริมฝั่งตักลับออกสู่ทะเลอีกครั้ง ในการปักไม้ใฝ่ปิดท้ายของการปักเสาเข็มได้เปิดช่องเข้า - ออก ของเรือที่เข้ามาจับสัตว์น้ำในบริเวณดังกล่าวด้วย ซึ่งการปักเสาเข็มชะลอคลื่นดังกล่าวมีข้อดีและข้อเสีย ดังนี้

ข้อดีของรูปแบบการปักเสาเข็มคอนกรีตสลายพลังคลื่น

- (๑) เป็นแนวสลายพลังคลื่นนอกชายฝั่ง
- (๒) เสริมให้เกิดการตกตะกอนที่ด้านหลังโครงสร้างมากขึ้น
- (๓) อายุการใช้งานยาวนาน
- (๔) บำรุงรักษาน้อย
- (๕) มีผลทรุดตัวน้อย

ข้อเสียของรูปแบบการปักเสาเข็มคอนกรีตสลายพลังคลื่น

- (๑) ใช้งบประมาณสูง ขึ้นอยู่กับรูปแบบ จำนวนแถวและความยาวเข็ม
- (๒) ทำให้ทัศนียภาพของชายฝั่งสูญเสียไป
- (๓) อาจเกิดอันตรายในการสัญจรทางน้ำ

ส่วนที่ ๒ ปักไม้ไผ่ชะลอคลื่น เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านโดยใช้ไม้ไผ่ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๓ นิ้ว ยาว ๕ เมตร ปักเป็นกลุ่มสามเหลี่ยมห่างจากแนวชายฝั่งประมาณ ๕๐ เมตร ซึ่งการปักไม้ไผ่ชะลอคลื่นดังกล่าวมีข้อดีและข้อเสีย ดังนี้

ข้อดีของรูปแบบการปักไม้ไผ่สลายพลังคลื่น

- (๑) ให้แนวทางธรรมชาติในการแก้ไขปัญหา
- (๒) เสริมให้ตะกอนมีเวลาในการตกตะกอนนานขึ้นบริเวณหลังแนวไม้ไผ่
- (๓) ใช้งบประมาณน้อย
- (๔) ทำให้เกิดรายได้แก่ชุมชน และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมภายในชุมชน
- (๕) มีผลกระทบต่อชายฝั่งข้างเคียงน้อย
- (๖) มีผลกระทบต่อระบบนิเวศชายฝั่งน้อยกว่าโครงการแบบอื่น ๆ
- (๗) ชุมชนหรือท้องถิ่นสามารถดำเนินการเองได้ หากได้รับการสนับสนุน

งบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสียของรูปแบบการปักไม้ไผ่สลายพลังคลื่น

- (๑) ลดพลังงานคลื่นได้น้อย
- (๒) อายุการใช้งานสั้น (๓-๕ ปี) จำเป็นต้องมีการ บำรุงรักษาตลอด
- (๓) เนื่องจากต้องใช้ไม้ไผ่เป็นวัสดุหลักเป็นจำนวนมากอาจเกิดปัญหาต่อการ

ดำเนินโครงการได้หากวัสดุขาดแคลน

- (๔) ต้องใช้แรงงานจำนวนมาก

๒. ลงพื้นที่ศึกษาดูงานบริเวณประตูระบายน้ำแพรกหนามแดง เพื่อศึกษาระบบการบริหารจัดการน้ำ

- **ข้อมูลเกี่ยวกับฝายรางทับแถบ**

ฝายรางทับแถบหรือที่เรียกว่า “ฝายรางทับเทียม” ตั้งอยู่ที่ตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม อยู่ในความรับผิดชอบของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรี ฝั่งขวา สำนักงานชลประทานที่ ๑๓ เป็นฝายน้ำล้น พร้อมประตูระบายน้ำ ๒ ชุด ชุดละ ๔ บาน ขนาดกว้างบานละ ๒ เมตร แบ่งการระบายน้ำจากประตู ๒ ชนิด คือ ระบายน้ำล้นบนบาน สามารถปรับระดับได้ จำนวน ๔ บาน และระบายน้ำด้านล่างสามารถปรับระดับได้ จำนวน ๔ บานเท่ากัน ตั้งขวางลำน้ำรางทับแถบและรับน้ำจากคลองประคूसายใหญ่ ซึ่งคลองประคूसายใหญ่จะรับน้ำจากจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดราชบุรี ไหลลงสู่ตำบลคลองโคกลน ตำบลยี่สาร อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม และไหลลงสู่อ่าวไทยที่ตำบลบางตะบูน อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

ในช่วงฤดูแล้ง สามารถปรับระดับน้ำจืดให้สูงขึ้น เพื่อรักษาน้ำจืดไว้เหนือฝายเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพทางการเกษตรและอาชีพอื่น ๆ ได้ อีกทั้งยังเป็นฝายที่ป้องกันน้ำเค็มไม่ให้รุกล้ำทำความเสียหายต่อพื้นที่ทางการเกษตร

ในช่วงฤดูฝน ระบายน้ำจากพื้นที่ตะวันตกที่ไหลบ่ามาจากที่สูงในจังหวัดข้างเคียงลงสู่ทะเล ซึ่งมีความยาวจากชายฝั่งอ่าวไทย ระยะทางประมาณ ๑๒ กิโลเมตร

- ข้อมูลเกี่ยวกับประตูระบายน้ำบางหัวหญ้า

ประตูระบายน้ำบางหัวหญ้า หรือที่เรียกว่า “ประตูระบายน้ำบางเค็ม” ตั้งอยู่ที่ตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม อยู่ในความรับผิดชอบของโครงการชลประทานสมุทรสงคราม สำนักงานชลประทานที่ ๑๓ เป็นประตูระบายน้ำแห่งแรกของโครงการป้องกันน้ำเค็มอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีบานระบายน้ำขนาด ๓.๖๐ เมตร x ๔ เมตร จำนวน ๒ ช่อง เป็นประตูระบายน้ำชนิดพิเศษ โดยภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งกรมชลประทานร่วมกันออกแบบและเป็นแบบมาตรฐานของกรมชลประทาน เรียกว่า “บานระบายน้ำแบบสวิงหรือบานหับเผย” เดิมการระบายน้ำต้องใช้เจ้าหน้าที่คอยเปิด-ปิด ช่วงน้ำเค็มขึ้นวันละ ๒ ครั้ง โดยการยกบานใหญ่ขึ้น แต่บานสวิงหรือบานหับเผย สามารถให้น้ำจืดระบายออกได้และบานจะปิดได้โดยอัตโนมัติเมื่อน้ำเค็มขึ้นสูงมิให้น้ำเค็มเข้าได้ และที่สำคัญมีบานขนาดเล็กอยู่ภายในสามารถปรับระดับสูง - ต่ำ ได้ โดยในช่วงฤดูแล้งสามารถยกระดับน้ำจืดไว้ในคลองกักเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อทำการเกษตร และในช่วงฤดูฝนสามารถลดระดับบาน เพื่อระบายน้ำให้ไหลลงสู่ท้ายน้ำได้

๓. ลงพื้นที่ศึกษาดูงานบริษัท เอเชียติคอุตสาหกรรมเกษตร จำกัดเพื่อศึกษาและเยี่ยมชมระบบบำบัดน้ำเสีย

● ข้อมูลของบริษัท เอเชียติคอุตสาหกรรมเกษตร จำกัด

๑) บริษัทฯ ดำเนินธุรกิจประเภทแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร โดยเน้นการแปรรูปจากมะพร้าวเป็นหลัก ลักษณะของสินค้าส่วนใหญ่เป็นกะทิบรรจุกระป๋องและน้ำมะพร้าวบรรจุกระป๋อง นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังได้มีการจัดทำโครงการเฉพาะกิจหลายโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน การอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำชุมชนให้มีความยั่งยืน การคืนกำไรสู่ชุมชน และสังคม การยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรชาวสวนมะพร้าว ตลอดจนเพื่อให้ชาวบ้านให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากสำนักงานจังหวัดสมุทรสงคราม ในการให้ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบระบบการบำบัดน้ำเสียในส่วนของล้างมะพร้าวที่มีการติดต่อกับเกษตรกรชาวสวนมะพร้าว

๒) การบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียของบริษัท เอเชียติคอุตสาหกรรมเกษตร จำกัด มีพื้นที่ในการจัดทำบำบัดน้ำเสียของบริษัทฯ จำนวน ๘๐ ไร่ มีจำนวนบ่อบำบัดน้ำเสีย จำนวน ๖ บ่อ โดยระบบการไหลผ่านดังนี้

บ่อที่หนึ่ง จะเป็นบ่อบำบัดน้ำเสียที่ตกไขมันออก

บ่อที่สอง เป็นระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อหมักแบบไร้อากาศ

บ่อที่สาม เป็นระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อเติมจุลินทรีย์แบบใช้อากาศ

บ่อที่สี่ เป็นระบบบำบัดน้ำเสียแบบบ่อเติมอากาศ

บ่อที่ห้า เป็นบ่อผึ่งหรือบ่อปรับเสถียร ซึ่งเป็นบ่อที่มีขนาดใหญ่โดยมีพื้นที่ประมาณ ๖๐ ไร่ ซึ่งบ่อที่ห้าจะเป็นบ่อพักก่อนที่จะปล่อยน้ำลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

บ่อที่หก เป็นบ่อสุดท้ายโดยน้ำในบ่อนี้จะเป็นน้ำที่ไม่มีสิ่งปนเปื้อนหรือเป็นน้ำเสียที่จะปล่อยน้ำลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ เช่น คลอง ลำธาร เป็นต้น

นอกจากนี้ บริษัทฯ ได้มีระบบการจัดการบ่อบำบัดน้ำเสียทั้ง ๖ บ่อ เช่น ในทุก ๆ ๓ เดือน และ ๖ เดือน บริษัทฯ จะมีการปรับปรุงบำบัดน้ำเสีย โดยการตกไขมันจากบ่อที่หนึ่ง และบ่อที่สองไปกำจัดยังพื้นที่ที่จัดเตรียมไว้ มีการเสริมคันดินเพื่อป้องกันมิให้น้ำเสียจากโรงงานไหลลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะก่อนที่จะมีการบำบัดน้ำเสีย มีการขุดลอกดินเลนเป็นประจำทุกปี มีการเติมอากาศในบ่อสุดท้าย มีการเติมจุลินทรีย์ทุก ๆ สัปดาห์ และมีการกั้นพลาสติกในบ่อที่หนึ่งถึงบ่อที่ห้าเพื่อป้องกันมิให้น้ำจากบ่อบำบัดน้ำเสียดังกล่าวไหลผ่านเข้าสู่บ่อที่หก ซึ่งเป็นบ่อสุดท้ายที่จะต้องปล่อยน้ำลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

๓) ในระหว่างช่วงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ บริษัทฯ ได้รับเรื่องร้องเรียนจากชาวบ้านตำบลแพรกกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีข้อเรียกร้องให้บริษัทฯ ปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสีย จำนวน ๔ ข้อ ได้แก่

(๑) ให้บริษัทฯ นำปลาออกจากบ่อบำบัดน้ำเสียที่หก เนื่องจากบ่อที่หกมีปลาเป็นจำนวนมาก

(๒) ให้มีการลอกเลนจากบ่อที่หก

(๓) ให้เติมอากาศและจุลินทรีย์

(๔) ให้มีการจัดทำประตูปะบายน้ำใหม่ เนื่องจากเดิมประตูจะมี ๓ ระดับ คือ ระดับล่าง ระดับกลาง และระดับสูง ซึ่งชาวบ้านตำบลแพรกกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงครามกังวลว่าเลนจากบ่อบำบัดน้ำเสียจะไหลลงสู่ลำธาร หรือคลอง ดังนั้น บริษัทฯ จึงได้มีการแก้ไขปรับปรุงพร้อมทั้งจัดทำประตูปะบายน้ำใหม่ ตามข้อเรียกร้องของชาวบ้านเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ บริษัทฯ ได้จัดทำบันทึกข้อตกลงการเปิดน้ำร่วมกับชาวบ้านตำบลแพรกกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีการตกลงว่าบริษัทฯ จะต้องเปิด - ปิดวาล์วน้ำเพื่อปล่อยน้ำลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะในเวลาข้างขึ้นข้างแรม เนื่องจากเวลาดังกล่าวจะมีผลเกี่ยวกับน้ำขึ้นน้ำลงตามระดับน้ำทะเล อีกทั้งบริษัทฯ ได้ร่วมมือกันชาวบ้านตั้งไลน์กลุ่มเพื่อตรวจสอบสีของน้ำคลองว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ โดยมีการส่งข้อมูลให้แก่ชาวบ้านได้รับทราบการเปลี่ยนแปลงสีของน้ำคลองในทุกวัน ๆ ละ ๒ ครั้ง คือ ช่วงเช้าและช่วงบ่าย ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเฝ้าระวังค่าความเค็ม หรือน้ำกร่อยของน้ำในคลอง อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ชาวบ้านมีความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว บริษัทฯ จะให้ผู้แทนของชาวบ้านเป็นผู้จัดเก็บคุณภาพน้ำที่ใช้สำหรับเปิด - ปิดวาล์วน้ำ

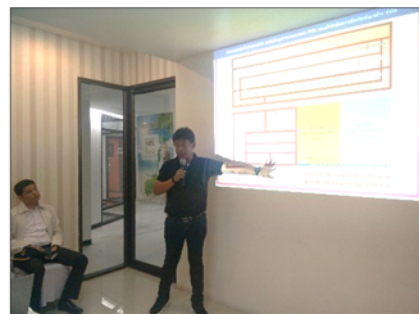
ประเด็นการซักถาม

พลเอก อภินิษฐ์ หมิ่นสวัสดิ์ ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้สอบถามผู้แทนจากบริษัท เอเชียติคอุตสาหกรรม จำกัด ดังนี้

๑) กระบวนการในการผลิตสินค้าของบริษัทฯ มีการใช้น้ำประปาหรือได้รับน้ำมาจากแหล่งใดบ้าง หากบริษัทฯ มีการใช้น้ำประปา การประปาส่วนภูมิภาคมีการคิดอัตราค่าน้ำประปา ลูกบาศก์เมตรละเท่าใด

๒) หากมีการใช้น้ำประปา บริษัทฯ มีการติดตั้งมิเตอร์หรือมาตรวัดน้ำและมีพนักงานอ่านมาตรของการประปาส่วนภูมิภาคเข้าไปทำการอ่านมาตรวัดน้ำในบริษัทฯ หรือไม่

๓) บริษัทฯ ได้มีการนำน้ำที่ใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์อย่างอื่น (Reuse) หรือไม่

ผู้แทนจากโรงงานอุตสาหกรรม บริษัท เอเชียติคอุตสาหกรรมเกษตร จำกัด ได้ให้ข้อมูลดังนี้

๑) น้ำที่บริษัทฯ ใช้ในการผลิตสินค้าของบริษัทฯ ส่วนมากจะใช้น้ำประปาประมาณ ร้อยละ ๘๐ ซึ่งการประปาส่วนภูมิภาคจะคิดอัตราค่าน้ำประปาลูกบาศก์เมตรละ ๓๔ บาท และน้ำบาดาลร้อยละ ๒๐ ซึ่งมีอัตราค่าใช้น้ำบาดาลลูกบาศก์เมตรละ ๓.๕๐ บาท

๒) บริษัทฯ จะเป็นผู้จัดปริมาณการใช้น้ำประปาจากมาตรวัดน้ำเอง และส่งรายงาน ไปยังการประปาส่วนภูมิภาคเป็นประจำทุกเดือน และการประปาส่วนภูมิภาคก็จะเข้ามาทำการตรวจ มาตรวัดน้ำทุก ๆ ๓ เดือน

๓) บริษัทฯ ไม่สามารถนำน้ำที่ใช้ในการผลิตสินค้ากลับมาใช้ได้ เนื่องจากเป็นบริษัทฯ ที่ผลิตเกี่ยวกับสินค้าบริโภค โดยพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้กำหนดมิให้บริษัท ที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสินค้าน้ำดื่มที่ใช้ในการผลิตสินค้ากลับมาใช้ใหม่เพื่อประกอบเป็นส่วนหนึ่งของอาหารหรือสินค้าบริโภคได้ แต่อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันบริษัทฯ ได้มีแนวทางที่จะจัดทำโครงการ เกี่ยวกับการนำน้ำที่ใช้ในการผลิตสินค้ากลับมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบของสาธารณูปโภค เช่น รดน้ำ ต้นไม้ ซักผ้า ล้างจาน ใช้น้ำเพื่อการเกษตร เป็นต้น

นายหาญณรงค์ เยาวเลิศ กรรมการวิสามัญ ได้สอบถามว่า หากชาวบ้าน มีความประสงค์จะเข้าไปตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสียหรือการปล่อยน้ำลงสู่คลองสาธารณะ ของบริษัทฯ ในเวลากลางวันและกลางคืนสามารถกระทำได้หรือไม่ และบริษัทฯ มีศักยภาพในการดูแล หรือทำการตรวจสอบค่าของน้ำในคลองสาธารณะทั้งหมดได้หรือไม่ อย่างไร

ผู้แทนจากโรงงานอุตสาหกรรม บริษัท เอเชียติคอุตสาหกรรมเกษตร จำกัด ได้ให้ข้อมูลว่า บริษัทฯ ได้มีการทำข้อตกลงกับชาวบ้านตำบลแพรภทนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัด สมุทรสงครามว่าหากชาวบ้านประสงค์จะเข้าตรวจสอบการดำเนินการเกี่ยวกับระบบบำบัดน้ำเสีย หรือการปล่อยน้ำลงสู่คลองสาธารณะ บริษัทฯ มีความยินดีให้เข้าตรวจสอบได้ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง แต่ก่อนที่ชาวบ้านจะเข้ามาตรวจสอบต้องแจ้งพนักงานรักษาความปลอดภัยของบริษัทฯ เป็นการ ล่วงหน้า ส่วนประเด็นการดูแลหรือตรวจสอบค่าของน้ำในคลองสาธารณะทั้งหมด บริษัทฯ ไม่สามารถ ทำการตรวจสอบเพื่อวัดค่าของน้ำหรือบูรณาการน้ำในคลองได้ทั้งหมด แต่บริษัทฯ จะทำการวัดค่า ของน้ำได้เฉพาะในส่วนที่เป็นบ่อบำบัดน้ำเสียหรือคลองที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับบริษัทฯ ให้อยู่ในค่า มาตรฐานได้

๔. ลงพื้นที่ศึกษาดูงานคลองวัดประดู่และคลองสาขา เพื่อสำรวจเส้นทางน้ำ และตรวจสอบคุณภาพน้ำ

● ข้อมูลสถานการณ์คุณภาพน้ำ

- คุณภาพน้ำแม่ น้ำแม่กลองในจังหวัดสมุทรสงคราม โดยเทียบมาตรฐานของแม่ น้ำแม่กลองที่ประกาศเป็นแหล่งน้ำประเภทที่ ๓ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์พอใช้ นั้น มีคุณภาพน้ำดีขึ้น แต่ในบางครั้งคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม ก็จะถูกจัดอยู่ในประเภทที่ ๔ โดยเฉพาะน้ำในคลองซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาการปนเปื้อนของเสีย เช่น น้ำเสียจากฟาร์มปศุสัตว์ ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม รีสอร์ทที่ไม่ได้รับอนุญาต สถานประกอบการแปรรูปมะพร้าว เป็นต้น โดยปัญหาดังกล่าวมาจากการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียที่ไม่ดี จึงทำให้คุณภาพน้ำที่มีปัญหา รวมทั้งน้ำเสียดังกล่าวส่งให้คุณภาพน้ำทะเลบริเวณปากแม่น้ำแม่กลองอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมไปด้วยเช่นกัน

- แนวทางการแก้ไขปัญหามีดังนี้

- ๑) การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดกับแหล่งกำเนิดมลพิษและผู้ก่อมลพิษ
- ๒) สนับสนุน กระตุ้น เร่งรัดให้ชุมชนที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ โดยเฉพาะชุมชนขนาดใหญ่มีนโยบายแผนงานที่ชัดเจนในการจัดการน้ำเสียชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม ไม่ว่าจะเป็นระบบบำบัดน้ำเสียรวมในชุมชน ระบบบำบัดน้ำเสียจากครัวเรือน หรือระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนแบบแยกศูนย์ เนื่องจากจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น จึงทำให้เกิดน้ำเสียจากกิจกรรมในชุมชนที่มากขึ้น
- ๓) รณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้ก่อมลพิษกับแหล่งน้ำ เกิดจิตสำนึก และตระหนักถึงความรับผิดชอบในการดูแลรักษาน้ำ สิ่งมีชีวิตในน้ำ ระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของทุกคนในชุมชนอย่างยั่งยืน

๕. เยี่ยมชมสถานประกอบการ การทำวุ้นมะพร้าว และการแปรรูปมะพร้าว (ล้งมะพร้าว) เพื่อศึกษาระบบบำบัดน้ำเสีย

● การประกอบกิจการแปรรูปมะพร้าว (ล้งมะพร้าว) จังหวัดสมุทรสงคราม

- มะพร้าวเป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจพืชหนึ่งของประเทศไทย เนื่องจากคนไทยรู้จักใช้เนื้อมะพร้าวในการบริโภคเป็นทั้งอาหารคาวและอาหารหวาน โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้เคยสำรวจ พบว่า ประชากรคนไทย ๑ คน จะบริโภคเนื้อมะพร้าวประมาณปีละ ๘,๒๗๓.๒๐ กรัม หรือประมาณ ๑๘ ผลต่อคนต่อปี ทั้งนี้ สามารถแบ่งกลุ่มอุตสาหกรรมมะพร้าวใหญ่ ๆ ได้ ๒ กลุ่ม ประกอบด้วย

๑) ผลิตภัณฑ์แปรรูปเพื่อการบริโภค เช่น อุตสาหกรรมมะพร้าวแห้ง อุตสาหกรรมน้ำมะพร้าว อุตสาหกรรมกะทิเข้มข้น อุตสาหกรรมมะพร้าวชุบแข็ง และอุตสาหกรรมน้ำตาลมะพร้าว เป็นต้น

๒) ผลิตภัณฑ์เพื่ออุตสาหกรรมและการอุปโภค เช่น อุตสาหกรรมเส้นใยมะพร้าว อุตสาหกรรมแท่งเพาะชำ อุตสาหกรรมเผาถ่านจากกะลามะพร้าว เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ภูมิภาคที่มีการปลูกมะพร้าวเป็นจำนวนมากและปลูกเป็นอาชีพ คือ ภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก โดยในภาคตะวันตก อาทิ จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการปลูกมะพร้าวมากเป็นอันดับสองของภูมิภาค ทั้งนี้ ในช่วงปลายปีที่ผ่านมา ธุรกิจการค้าและการแปรรูปมะพร้าวในจังหวัดสมุทรสงครามมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องแบบก้าวกระโดด มีการแปรรูปมะพร้าวภายในจากครอบครัวขนาดเล็กเติบโตไปจนถึงเป็นอุตสาหกรรมขนาดกลาง (โรงงานจำพวกที่ ๒) และมีกำลังการผลิตตั้งแต่หลักสิบกิโลกรัมจนถึงหลักพันกิโลกรัมต่อวัน กรณีมีการเก็บรวบรวมผลผลิตจากรายย่อยร่วมด้วยกำลังการผลิตก็จะมีถึงหลักหมื่นกิโลกรัมต่อวัน โดยในกระบวนการแปรรูปมะพร้าวชาวมีความจำเป็นต้องใช้น้ำในปริมาณมาก หากมีการปล่อยน้ำทิ้งสู่แหล่งน้ำสาธารณะโดยไม่มีการบำบัดน้ำเสียก็จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ซึ่งจากการสำรวจและรายงานข้อมูลสถานประกอบการแปรรูปมะพร้าว (ล้งมะพร้าว) จังหวัดสมุทรสงคราม จัดทำโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปรากฏผลดังตารางข้อมูล ดังนี้

ที่	อำเภอ	จำนวนสถานประกอบการ เดือนมกราคม ๒๕๖๐ (แห่ง)			จำนวนสถานประกอบการ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๐ (แห่ง)			
		ทั้งหมด	มีบ่อ บำบัด	ไม่มีบ่อ บำบัด	ทั้งหมด	มีบ่อ บำบัด	ไม่มีบ่อ บำบัด	ไม่มีน้ำเสียที่ ต้องบำบัด
๑	เมือง	๑๑๑	๑๓	๗๙	๑๒๒	๗๙	๑๗	๒๖
๒	อัมพวา	๒๓๖	๓๐	๒๔๖	๓๔๘	๑๔๔	๘๕	๑๑๙
๓	บางคนที	๑๘๔	๒๓	๑๖๑	๑๗๙	๘๔	๒๑	๗๔
รวม		๕๗๑	๖๖	๕๐๕	๖๔๙	๓๐๗	๑๒๓	๒๑๙

จากข้อมูลตารางข้างต้น เป็นข้อมูลจากการสำรวจสถานประกอบการแปรรูปมะพร้าวในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๓๕ แห่ง ณ เดือนมกราคม ๒๕๖๐ พบว่า สถานประกอบการมีระบบบำบัดน้ำเสียร้อยละ ๑๑.๕๖ และในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๐ พบว่า สถานประกอบการมีระบบบำบัดน้ำเสีย ร้อยละ ๗๑.๔๐ (จากสถานประกอบการที่มีน้ำเสียที่ต้องบำบัดจำนวน ๔๓๐ แห่ง)

- การควบคุมกำกับสถานประกอบการแปรรูปมะพร้าว

การบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ผู้ประกอบการจะต้องดำเนินการปรับปรุงคุณภาพน้ำทิ้งให้เป็นไปตามค่ามาตรฐานน้ำทิ้งที่ระบายออกจากโรงงานอุตสาหกรรม ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงาน พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๐ ซึ่งหากเป็นโรงงานจำพวกที่ ๒ และ ๓ ผู้ประกอบการจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ร่วมด้วย โดยมาตรา ๘๐ กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ซึ่งมีระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสีย ต้องมีหน้าที่เก็บ รวบรวมสถิติและข้อมูล รายงานให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบอย่างน้อย เดือนละครั้งตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่อย่างไรก็ตาม การประกอบกิจกรรมแปรรูปมะพร้าวถือเป็นการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๘

ทั้งนี้ จากการตรวจสอบสถานประกอบการโดยรวมนั้น พบว่า ผู้ประกอบการมีการจัดทำระบบบำบัดน้ำเสียไม่ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนด โดยราชการส่วนท้องถิ่นบางแห่งไม่มีการลงพื้นที่เพื่อให้คำแนะนำหรือไม่มีการตรวจสอบความถูกต้องของระบบบำบัดน้ำเสียประกอบการพิจารณาขออนุญาต

๖. ประตูระบายน้ำดอนมะโนรา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อศึกษาระบบการบริหารจัดการน้ำ

• การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ณ ประตูระบายน้ำดอนมะโนรา

ประตูระบายน้ำดอนมะโนราหรือเรียกว่าท่านบขั่วคราวพร้อมบานระบาย ตั้งอยู่ในตำบลดอนมะโนรา อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก สำนักงานชลประทานที่ ๑๓ โดยประตูระบายน้ำมีขนาด ๒.๕๐ x ๒.๕๐ เมตร จำนวน ๓ แห่ง กรมชลประทานได้จัดสร้างขึ้นในงบประมาณปี ๒๕๖๐ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันน้ำเค็มรุกเข้าพื้นที่ทำการเกษตรที่มีการเพาะปลูกพืชผักและสวนมะนาวในพื้นที่ตำบลดอนมะโนรา ซึ่งพืชชนิดนี้ไม่สามารถทนต่อน้ำเค็มได้ หากค่าความเค็มเกิน ๒ กรัมต่อลิตร จะทำความเสียหายต่อผลผลิตเป็นอย่างมาก

อย่างไรก็ตาม การทำประตูระบายน้ำขนาดเล็กขั่วคราว จะใช้งบประมาณน้อย และใช้ระยะเวลาก่อสร้างน้อยด้วย ส่งผลให้สามารถใช้งานได้ทันต่อสถานการณ์ ซึ่งการใช้งานจะปิดประตูในช่วงน้ำเค็มรุกเข้าพื้นที่ในฤดูแล้ง แต่ในฤดูฝนจะเปิดประตูระบายไว้ตลอดเวลา โดยผลจากการใช้งานดังกล่าวสามารถป้องกันน้ำเค็มรุกเข้าพื้นที่ได้ ทำให้ไม่เกิดความเสียหายต่อผลผลิตในฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๐

ส่วนที่ ๒

สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.
จากการรับฟังความคิดเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม
ณ หอประชุมพิพัฒน์มงคล องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสงคราม
อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. มีวัตถุประสงค์ที่จะเป็นกฎหมายแม่บทด้านทรัพยากรน้ำที่จำเป็นต้องเข้ามาแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ เช่น ปัญหาน้ำแล้ง ปัญหาน้ำท่วม ปัญหาคุณภาพน้ำ เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันมีหลายหน่วยงานดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของกฎหมายหลายฉบับ จึงทำให้ไม่เกิดความเป็นเอกภาพในการแก้ไขปัญหา หากจะให้กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายแม่บทด้านทรัพยากรน้ำอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่จะได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังนั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. จึงได้จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ... จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ณ หอประชุมพิพัฒน์มงคล องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อให้ได้รับฟังข้อมูล ข้อเท็จจริงอย่างครบถ้วน รอบด้าน เพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. อันจะส่งผลให้ร่างพระราชบัญญัตินี้มีเนื้อหาสาระที่สมบูรณ์ที่สุด

ข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นายคันฉัตร ตันเสถียร ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสงคราม ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลุ่มน้ำแม่กลอง สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) ลุ่มน้ำแม่กลองมีน้ำต้นทุนจากเขื่อนหลัก ๒ เขื่อน คือ เขื่อนวชิราลงกรณ และเขื่อนศรีนครินทร์ เกิดจากแม่น้ำแควน้อยและแควใหญ่ไหลมารวมกัน เป็นแม่น้ำแม่กลองที่ตำบลปากแพรก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีเขื่อนแม่กลองเป็นเขื่อนทดน้ำไหลผ่านจังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดราชบุรี และไหลลงสู่อ่าวไทยที่จังหวัดสมุทรสงคราม มีความยาวจากท้ายเขื่อนแม่กลองถึงอ่าวไทยประมาณ ๑๒๗ กิโลเมตร

๒) ความจุและปริมาณน้ำใช้การทั้ง ๒ เขื่อน ซึ่งปัจจุบันมีน้ำใช้การรวม ๒ เขื่อน ประมาณ ๗,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร มีน้ำไหลเข้าประมาณวันละ ๖๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และระบายท้ายเขื่อนวันละ ๑๔ ล้านลูกบาศก์เมตร แสดงให้เห็นว่าจะมีปริมาณน้ำเพิ่มใน ๒ เขื่อนนี้จนกว่าจะหมดฤดูฝน สำหรับข้อมูลน้ำใช้การย้อนหลัง ๓ ปี แสดงให้เห็นว่ามีน้ำใช้การ ของปี ๒๕๖๐ มากกว่า ๒ ปีที่ผ่านมา ประมาณกว่า ๓,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และเมื่อเปรียบเทียบน้ำต้นทุนหรือน้ำใช้การเพื่อบริหารจัดการน้ำในลุ่มน้ำแม่กลอง โดยเปรียบเทียบต้นปี วันที่ ๑ มกราคม ย้อนหลัง ๓ ปี โดยคาดการณ์ในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๑ คาดการณ์ว่ามีน้ำใช้การประมาณ ๙,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร น่าจะเพียงพอในการทำนาปรังปี ๒๕๖๑ ได้

๓) สาเหตุน้ำต้นทุนในลุ่มน้ำแม่กลองที่ผ่านมา ๓ ปี มีจำนวนน้อย โดยจากข้อมูลปริมาณน้ำฝนย้อนหลัง ๕ ปี ทำให้เห็นว่าในปี ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙ เกิดปรากฏการณ์เอลนีโญทำให้ฝนตกน้อยกว่าค่าเฉลี่ย ซึ่งค่าเฉลี่ยปริมาณน้ำฝนในจังหวัดสมุทรสงครามอยู่ที่ ๑,๒๗๙ มิลลิเมตรต่อปี ซึ่งปี ๒๕๖๐ ปัจจุบันมีปริมาณ ๑,๑๑๐ มิลลิเมตร ปลายปีคาดการณ์ว่าจะใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ย

๔) แผนบริหารจัดการน้ำในลุ่มน้ำแม่กลองของกรมชลประทานในฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๐ มีน้ำต้นทุน ๖,๑๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยจัดสรรน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค ๓๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ไปยังการประปานครหลวง รวมทั้งรักษาระบบนิเวศวิทยา ผลักดันน้ำเค็ม และเจือจางน้ำเสีย ๑,๗๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และเพื่อการเกษตร ๔๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ส่วนที่เหลือกรมชลประทานสำรองไว้ทำนาปี หากฝนทิ้งช่วงแต่การเกษตรจังหวัดสมุทรสงครามอาศัยน้ำจากการรักษาระบบนิเวศมาใช้ในลำประโดงและร่องสวน

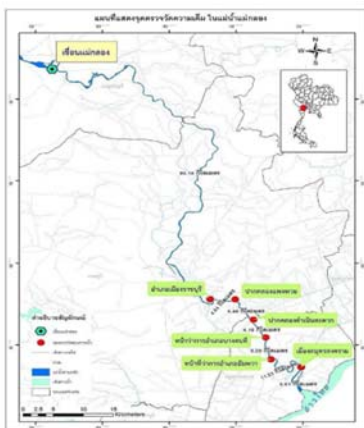
๕) ปริมาณน้ำท่าของจังหวัดสมุทรสงคราม เฉลี่ยต่อปีมีน้ำท่าประมาณ ๑๖๓ ล้านลูกบาศก์เมตร ในพื้นที่จังหวัด ๒๖๐,๔๔๒ ไร่ ไม่สามารถกักเก็บไว้ได้ จะไหลลงสู่ทะเลทั้งหมด แต่ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จังหวัดสมุทรสงครามมีโครงการจัดหาแหล่งน้ำโดยทำแก้มลิง “ทุ่งหิน” ที่ตำบลยี่สาร อำเภออัมพวา สามารถกักเก็บน้ำได้ ๖ ล้านลูกบาศก์เมตร

๖) กิจกรรมการใช้น้ำของจังหวัดสมุทรสงครามโดยใช้จากแม่น้ำแม่กลองทุกกิจกรรมแบ่งเป็นดังนี้

- เพื่อการอุปโภคบริโภคและท่องเที่ยว ๑๔.๓๙ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี
 - เพื่อการรักษาระบบนิเวศ ๑,๘๖๕.๖๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี
 - เพื่อการเกษตร ๔๓๘.๑๔ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี
 - เพื่อการอุตสาหกรรมและอื่น ๆ ๒๗.๒๙ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี
- รวมทั้งสิ้น ๒,๓๔๕.๔๒ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี

ปัจจุบันปริมาณน้ำท่ายังไม่เพียงพอและในอนาคตการเติบโตของจังหวัดสมุทรสงคราม โดยเฉพาะการท่องเที่ยวจะขยายอีกมาก จะทำให้กิจกรรมการใช้น้ำในจังหวัดสมุทรสงครามประสบปัญหาได้

๗) เส้นทางไหลของน้ำในแม่น้ำแม่กลองไหลผ่านจังหวัดสมุทรสงครามทั้ง ๓ อำเภอของจังหวัด มีความยาวทั้งสิ้น ๒๖.๒๘ กิโลเมตร ซึ่งมีความจำเป็นต่อการดำรงชีพของประชากรในจังหวัดอย่างมาก โดยมีคลองจำนวนมากถึง ๓๖๖ สาย และลำประโดงอีก ๑,๗๒๕ ลำประโดงกระจายทั่วทั้งจังหวัด

๘) การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้งใน ปี ๒๕๖๐ ดำเนินการดังนี้

- ประชาสัมพันธ์การงดปลูกข้าวนาปรัง
- ขอความร่วมมือทุกภาคส่วนใช้น้ำอย่างประหยัด
- การเปิด-ปิดประตูทั้ง ๑๙ แห่ง ตามข้อตกลง JMC เพื่อป้องกันน้ำเค็ม
- เฝ้าระวังและประสานการบริหารจัดการน้ำกับสำนักงานชลประทานที่ ๑๓
- ตรวจวัดคุณภาพน้ำในแม่น้ำแม่กลอง เฝ้าระวังความเค็มรุกเข้าพื้นที่การเกษตร
- มีการจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจ โดยบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วย

๙) การป้องกันและแก้ไขปัญหาคอขวดภายในปี ๒๕๖๐ ดำเนินการดังนี้

- ติดตามสภาพอากาศและการพยากรณ์อากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยาอย่างใกล้ชิด
- เฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ของอ่างเก็บน้ำและบริหารจัดการน้ำตามความเหมาะสมในการรับปริมาณน้ำฝนที่จะตก
- ประชาสัมพันธ์ แจ้งเตือนประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่อาจจะได้รับผลกระทบจากการระบายน้ำ
- ตรวจสอบอาคารชลประทานให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน
- ตรวจสอบเส้นทางระบายน้ำ และสิ่งกีดขวางการระบายน้ำ
- ประชาสัมพันธ์และชี้แจงแนวทางการบริหารจัดการน้ำในฤดูฝนปี ๒๕๖๐

ให้ทราบโดยทั่วกัน

- จังหวัดสมุทรสงครามจัดตั้งคณะทำงาน และโครงการชลประทานสมุทรสงครามจัดตั้งศูนย์เฝ้าระวังพร้อมเจ้าหน้าที่ เครื่องมือและเครื่องจักร

๑๐) ปัญหาน้ำเสียและน้ำเค็มรุกเข้าพื้นที่การเกษตรในคลองสุนัขหอน จากจังหวัดใกล้เคียงและทางทะเลตอนล่าง เนื่องจากคลองสุนัขหอนเชื่อมแม่น้ำแม่กลองและแม่น้ำท่าจีน โดยโครงการป้องกันน้ำเค็มตามพระราชดำริ ปี ๒๕๒๓ ให้จัดทำประตูกั้นน้ำเค็มทั้ง ๒ ด้าน ทางด้านแม่น้ำแม่กลองสามารถสร้างประตูได้ที่บ้านปากลาด แต่ทางแม่น้ำท่าจีนไม่สามารถสร้างได้ เนื่องจากราษฎรในพื้นที่ไม่ยินยอม ทำให้น้ำเค็มและน้ำเสียไหลเข้าสู่จังหวัดสมุทรสงคราม

๑๑) จังหวัดสมุทรสงครามและกรมชลประทานได้หาแนวทางแก้ไขปัญหาน้ำเค็มรุกเข้าพื้นที่การเกษตร โดยสร้างทำนบป้องกันน้ำเค็มแบบมีบานเปิด-ปิด จำนวน ๑๑ แห่ง รวมทั้งมีโครงการไม่ไผ่ชะลอคลื่นความยาวรวม ๒๒.๖๙ กิโลเมตร เพื่อลดผลกระทบจากคลื่นทะเลด้วย

นายอาคม จันทกุล กรรมการลุ่มน้ำแม่กลอง (ผู้ทรงคุณวุฒิ) ได้แสดงความ
ความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาสารพิษปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำที่ทวีความรุนแรง
มากขึ้น จนอาจทำให้ประชาชนที่ใช้น้ำจากแหล่งน้ำสาธารณะได้รับอันตราย ดังนั้น เพื่อป้องกันและแก้ไข
ปัญหาดังกล่าว จึงขอเสนอเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ภาวะน้ำปนเปื้อนสารพิษอันตราย” หมายความว่า
ภาวะแหล่งน้ำนั้นมีสารปนเปื้อนจากผิวดินลงสู่แหล่งน้ำโดยอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อการดำรงชีพของคน
สัตว์ และพืชที่ต้องอาศัยแหล่งน้ำนั้น

นายประดิษฐ์ บุญตันตราภิวัดน์ กรรมการลุ่มน้ำท่าจีน (ผู้ทรงคุณวุฒิ) ได้แสดง
ความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ควรกำหนดบทบาทและให้ความสำคัญ
แก่คณะกรรมการลุ่มน้ำในการจัดการปัญหาต่าง ๆ ในเขตลุ่มน้ำ รวมทั้งควรสร้างกลไกเชื่อมโยงระหว่าง
คณะกรรมการลุ่มน้ำและคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) เพื่อให้คณะกรรมการลุ่มน้ำ
สามารถรับนโยบายระดับชาติมาปฏิบัติในระดับลุ่มน้ำต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้ความสำคัญในเรื่องการบริหารจัดการ
ปริมาณน้ำ ยังขาดการให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพน้ำ จึงเสนอให้คณะกรรมการลุ่มน้ำ
ควรประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ทั้งในด้านการบริหารจัดการคุณภาพน้ำ
และด้านการบริหารจัดการปริมาณน้ำ รวมทั้งควรกำหนดให้มีหน่วยงานวิเคราะห์คุณภาพน้ำ
เพื่อสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการลุ่มน้ำ

นายปัญญา โตทอง กรรมการลุ่มน้ำแม่กลอง (ผู้แทนภาคเกษตรกรรม) ได้แสดง
ความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. มาตรา ๒๖ กำหนดให้มีคณะกรรมการ
ลุ่มน้ำ แต่ไม่ปรากฏบทบัญญัติให้มีคณะกรรมการลุ่มน้ำสาขาแต่อย่างใด ซึ่งเห็นว่าคณะกรรมการลุ่มน้ำ
สาขาเป็นกลไกสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ ดังนั้น จึงขอเสนอให้มีคณะกรรมการ
ลุ่มน้ำสาขาไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ด้วย

๒) ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำโดยมี
สัดส่วนผู้แทนภาคราชการเป็นจำนวนมาก ในขณะที่สัดส่วนของภาคประชาชนมีจำนวนที่น้อยกว่า จึงขอ
เสนอเพิ่มเติมผู้แทนภาคประชาชนให้มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับภาคราชการ นอกจากนี้ เห็นว่าสำหรับ
ผู้แทนจากหน่วยงานราชการ ควรเพิ่มเติมผู้แทนกรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ กรมแผนที่ทหาร
และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
ในพื้นที่ทางทะเลเป็นกรรมการลุ่มน้ำโดยตำแหน่งด้วย

๓) ร่างมาตรา ๑๗ (๘) ให้คณะกรรมการ ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) มีหน้าที่
และอำนาจให้ความชอบแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วมเท่านั้น แต่ยังคงเรื่องการ
ป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำเสีย จึงขอเสนอเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
(กนช.) ให้ครอบคลุมถึงเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำเสียด้วย

นายเจษฎา จงชาญสิทธิ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคลองโคน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ได้สอบถามคณะกรรมการวิสามัญเกี่ยวกับการใช้น้ำเพื่อการเกษตร และการเลี้ยงสัตว์ เช่น การทำนา การทำสวน หรือการเลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นต้น จากกรณีดังกล่าวการใช้ทรัพยากรน้ำในลักษณะใดบ้างที่จะต้องขอรับใบอนุญาตการใช้น้ำและต้องเสียค่าใช้น้ำตามที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดไว้

นายคัมภีร์ ทองเปลว เกษตรกร ตำบลปลายโพงพาง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- ตามร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. เห็นควรกำหนดให้การใช้ทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตรและการเลี้ยงสัตว์ทั้งหมดจัดเป็นการใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง และไม่ต้องเสียค่าใช้น้ำ เนื่องจากเห็นว่าภาคเกษตรกรรมของประเทศไทยยังเป็นการทำการเกษตรแบบเลี้ยงตนเอง ไม่ใช่เกษตรกรรมแบบก้าวหน้าเหมือนหลายประเทศ จึงทำให้ภาคเกษตรกรรมในประเทศมีต้นทุนการผลิตสูง และเกษตรกรส่วนมากยังไม่พร้อมที่จะแบกรับภาระในการเสียค่าใช้น้ำดังกล่าว อีกทั้งเกษตรกรมีภาระค่าใช้จ่ายด้านอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก หากมีการเพิ่มภาระค่าใช้น้ำเข้าไปอีก จะทำให้เกษตรกรเดือดร้อนมากขึ้น และได้สอบถามคณะกรรมการวิสามัญ ดังนี้

๑) สำหรับค่าใช้น้ำที่จัดเก็บได้จะนำไปบริหารจัดการอย่างไร และต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินทั้งหมดหรือไม่ ทั้งนี้ เห็นว่ารายได้ที่ได้จากการจัดเก็บอัตราค่าใช้น้ำดังกล่าวนั้น จัดเก็บมาจากประชาชนในพื้นที่ จึงเห็นว่าควรนำเงินดังกล่าวกลับมาใช้ในการบริหารจัดการลุ่มน้ำเพื่อประโยชน์สำหรับประชาชนในพื้นที่นั้น ๆ

๒) การจัดเก็บอัตราค่าใช้น้ำ ได้กำหนดให้ผู้ใช้ทรัพยากรน้ำต้องติดตามตรวจวัดน้ำหรือไม่ และค่าใช้จ่ายในการติดตั้งมาตรวัดดังกล่าวผู้ใช้น้ำต้องเป็นผู้รับผิดชอบด้วยตนเอง หรือหน่วยงานของรัฐ จะสนับสนุนการติดตั้งมาตรวัดดังกล่าวให้แก่ประชาชน

นายวิสิทธิ์ หลงสมบุญ อนุกรรมการลุ่มน้ำท่าจีน จังหวัดนครปฐม ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) ตามร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. เห็นควรให้มีกองทุนลุ่มน้ำในแต่ละลุ่มน้ำ เพื่อเป็นเงินทุนให้คณะกรรมการลุ่มน้ำใช้บริหารจัดการทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำของตนเอง โดยเฉพาะเมื่อเกิดปัญหาอุทกภัยในเขตลุ่มน้ำนั้น

๒) สำหรับคณะกรรมการลุ่มน้ำ เห็นควรเพิ่มเติมผู้แทนภาคประชาชนในให้มีสัดส่วนเท่ากับผู้แทนภาครัฐ ทังนี้ เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

นายประสิทธิ์ แดงสกุล ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองใหม่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- จังหวัดสมุทรสงครามอยู่ในเขตพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์น้ำทะเลขึ้นและน้ำทะเลลง จึงประสบกับปัญหาน้ำเค็มรุกล้ำแม่น้ำลำคลองมาอย่างต่อเนื่อง และในบางครั้งส่งผลให้ไม่สามารถนำน้ำจืดมาใช้อุปโภคบริโภคได้ แต่ชาวสมุทรสงครามก็สามารถดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติได้ โดยมีการสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ลำประโดง สำหรับใช้เป็นทางน้ำในพื้นที่ ทำให้การบริหารจัดการน้ำกลายเป็นวิถีชีวิตของชุมชน อีกทั้งสังคมชาวบ้านในพื้นที่ได้ทำให้เกิด

กระบวนการร่วมกันในการบริหารจัดการน้ำ มีการร่วมกันสร้างประตุน้ำและร่วมกันบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าที่ผ่านมาวิถีชีวิตของชาวบ้านสามารถอยู่ร่วมกับน้ำได้อย่างเข้าใจ ดังนั้น จึงขอให้การพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. คำนึงถึงวิถีชีวิตของชุมชน รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบด้วย นอกจากนี้ ได้เสนอให้บทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ให้ความสำคัญของการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นในการดูแลรักษาแหล่งน้ำ และการบริหารจัดการน้ำไว้ในกฎหมายด้วย

นายวีระนิจ เหลืองรัตนเจริญ ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสงคราม ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) บทนิยามคำว่า “น้ำ” ในร่างมาตรา ๔ หมายความว่ารวมถึงน้ำในบรรยากาศ ด้วยหรือไม่ และขอตั้งข้อสังเกตว่าน้ำในบรรยากาศนั้นหมายถึงอะไร เนื่องจากในทางวิทยาศาสตร์แล้ว มวลของน้ำไม่สามารถลอยตัวอยู่ในบรรยากาศได้ โดยมีเพียงไอน้ำเท่านั้นที่สามารถลอยตัวอยู่ในบรรยากาศได้

๒) นิยามคำว่า “ทรัพยากรน้ำสาธารณะ” ในร่างมาตรา ๔ หมายความว่ารวมถึงทางน้ำ ด้วยหรือไม่ และขอตั้งข้อสังเกตว่า ทางน้ำตามร่างพระราชบัญญัตินี้หมายถึงทางน้ำสาธารณะเท่านั้น หรือหมายความว่ารวมถึงทางน้ำเอกชนด้วย

๓) การแบ่งประเภทผู้ใช้น้ำตามร่างมาตรา ๓๙ ขอให้กำหนดเป็นปริมาณน้ำให้ชัดเจน ว่าการใช้น้ำปริมาณเท่าใดที่ถือว่าเป็นการใช้น้ำประเภทที่หนึ่งหรือการใช้น้ำประเภทที่สอง

๔) การออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ที่ดินตามร่างมาตรา ๗๒ ขอให้พิจารณาด้วยความรอบคอบ เพื่อมิให้เกิดการรอนสิทธิในการใช้ประโยชน์ที่ดินของบุคคล จนมากเกินความจำเป็น

๕) ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังขาดกรอบระยะเวลาในการจ่ายค่าทดแทนและค่าชดเชย ความเสียหาย อาจทำให้ผู้ได้รับผลกระทบได้รับการเยียวยาที่ล่าช้า จึงขอให้กำหนดกรอบระยะเวลาดังกล่าวให้ชัดเจนไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ด้วย

นายวินัย รุ่งฤทธิเดช กรรมการลุ่มน้ำแม่กลอง (อดีตกรรมการทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ) ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) ร่างมาตรา ๙ กำหนดให้มีผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำเพียง ๒ คน เป็นคณะกรรมการ ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) ซึ่งเห็นว่ายังเป็นจำนวนที่น้อยเกินไป และเสนอให้เพิ่มเติมจากผู้แทน องค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเป็นคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) อีกจำนวน ๑ หรือ ๒ คน เพื่อเพิ่ม การมีส่วนร่วมของผู้ใช้น้ำในคณะกรรมการระดับชาติด้วย

๒) ประเด็นการจัดเก็บอัตราค่าใช้น้ำนั้น เนื่องจากทรัพยากรน้ำมีจำกัด แต่การใช้ ทรัพยากรน้ำในปัจจุบันยังไม่มีการประหยัดหรือใช้ทรัพยากรน้ำอย่างพอเพียง ซึ่งหากปล่อยให้มีการใช้ ทรัพยากรน้ำโดยไม่คำนึงถึงมูลค่าต่อไป อาจทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรน้ำในอนาคตได้ ดังนั้น จึงเห็นควรให้คงเรื่องการจัดเก็บค่าใช้น้ำไว้ และขอเสนอให้มีการเปิดช่องไว้ในกฎกระทรวง โดยกำหนดให้การจัดเก็บค่าใช้น้ำสำหรับการใช้น้ำแต่ละประเภทมีความแตกต่างกันได้ เช่น ภาคการเกษตรอาจสร้างมูลค่าเพิ่มได้น้อยกว่าภาคอุตสาหกรรม ก็ให้จ่ายค่าใช้น้ำที่น้อยกว่า เป็นต้น นอกจากนี้ ในการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำสำหรับแต่ละลุ่มน้ำก็ควรกำหนดในอัตราที่แตกต่างกันได้ โดยให้คณะกรรมการลุ่มน้ำเป็นผู้พิจารณาตามความเหมาะสมของลุ่มน้ำนั้น และให้คณะกรรมการ ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) พิจารณาให้ความเห็นชอบอีกชั้นหนึ่ง

๓) เห็นควรให้นำรายได้จากการจัดเก็บอัตราค่าใช้น้ำ ไปใช้ประโยชน์ในกลุ่มน้ำที่มีการจัดเก็บอัตราค่าใช้น้ำดังกล่าว โดยให้คณะกรรมการลุ่มน้ำทำหน้าที่บริหารจัดการเงินดังกล่าวให้เกิดประโยชน์แก่ลุ่มน้ำนั้นต่อไป

นายเสนอ เต็มวิจิตร ผู้ใช้น้ำตำบลปลายโพงพาง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการใช้น้ำประเภทที่หนึ่งตามร่างมาตรา ๔๐ เป็นกฎหมายลำดับรองที่มีผลกระทบต่อผู้ใช้น้ำซึ่งเป็นประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง จึงสมควรกำหนดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้ใช้น้ำโดยทั่วไปด้วย

ว่าที่ร้อยตรี บัณฑิต ป่านสวาท ผู้ประสานงานกลุ่มสมุทรสงครามจัดการตนเอง ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) ที่ผ่านมามีการดำเนินการของคณะกรรมการลุ่มน้ำประสบปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะการไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐ ทำให้การประสานงานและการส่งการหน่วยงานต่าง ๆ ไม่บังเกิดผล ดังนั้น จึงเห็นว่าควรกำหนดให้บทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้อำนาจคณะกรรมการลุ่มน้ำสามารถสั่งการหน่วยงานราชการให้ต้องดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งควรกำหนดให้คณะกรรมการลุ่มน้ำต้องสร้างการบูรณาการร่วมกับลุ่มน้ำข้างเคียงด้วย

๒) สำหรับองค์ประกอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำ เห็นควรกำหนดสัดส่วนของคณะกรรมการให้ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานราชการ หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาชนในสัดส่วนร้อยละ ๓๐ ต่อ ๓๐ ต่อ ๔๐ เพื่อสร้างความร่วมมือของทุกภาคส่วนให้เกิดขึ้น นอกจากนี้ ควรกำหนดโครงสร้างองค์กรของคณะกรรมการลุ่มน้ำให้อยู่ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้ เพื่อให้การประสานงานและการส่งการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วย

๓) ที่ผ่านมามีปัญหาแต่ละหน่วยงานต่างฝ่ายต่างทำโดยไม่มีมีการประสานงานกัน ทำให้ขาดความเป็นเอกภาพเกิดความซ้ำซ้อน และสิ้นเปลืองงบประมาณโดยไม่จำเป็น ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงขอเสนอให้การพิจารณาอนุมัติอนุญาตโครงการหรือการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำก่อน

๔) เห็นด้วยกับการจัดเก็บค่าใช้น้ำ และขอเสนอให้กำหนดอัตราค่าใช้น้ำสำหรับภาคการเกษตรและประมงในอัตราที่น้อยกว่าภาคอุตสาหกรรม ทั้งนี้ ควรกำหนดอัตราค่าใช้น้ำสำหรับภาคการเกษตรและประมงไม่เกินกว่า ๕๐ สตางค์ต่อลูกบาศก์เมตร

นายมนัส ทัพพสิทธิ์ กรรมการจัดการชลประทาน (JMC) โครงการชลประทานสมุทรสงคราม ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- เห็นว่าการจัดเก็บอัตราค่าใช้น้ำตามร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. เห็นว่าไม่ควรจัดเก็บค่าใช้น้ำสำหรับการเกษตรและการเลี้ยงสัตว์ และเสนอให้กำหนดการใช้ทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตรและการเลี้ยงสัตว์เป็นการใช้น้ำประเภทที่หนึ่ง เนื่องจากหากมีการจัดเก็บค่าใช้น้ำในกรณีดังกล่าวจะก่อให้เกิดความยากลำบากแก่เกษตรกรเป็นอย่างมาก

นายรเชษฐ์ ชัยวัฒน์ ชาวบ้าน ตำบลแม่กลอง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- ในปัจจุบันตำบลแม่กลองประสบปัญหาน้ำเค็มรุกล้ำ ส่งผลให้ขาดแคลนน้ำจืดในการอุปโภคบริโภคและการประกอบอาชีพ ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก จึงขอให้เขื่อนต้นน้ำช่วยปล่อยน้ำเพิ่มมากขึ้นเพื่อมาผลักดันน้ำเค็มด้วย

นายประยูร ครองยศ รองผู้อำนวยการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) กรุงเทพมหานครประสบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ เช่น ปัญหาน้ำท่วมขังเมื่อเกิดฝนตกหนัก และปัญหาน้ำในลำคลองเน่าเสีย เป็นต้น ซึ่งพบว่าส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการขาดจิตสำนึกและความรู้สึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม จึงเห็นว่าการสร้างวินัยและความรับผิดชอบต่อสาธารณะรวมทั้งการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยแก้ไขปัญหาได้ส่วนหนึ่ง

๒) เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. จะเป็นกฎหมายที่ดี สามารถสร้างให้เกิดการบริหารจัดการร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนได้

นายวิรัช ประเสริฐโรจน์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- สนับสนุนให้มีร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. เพื่อให้มีกฎหมายบูรณาการเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในภาพรวมของประเทศ และขอให้ประชาชนร่วมกันดูแลรักษาทรัพยากรน้ำและแม่น้ำลำคลองเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมและเพื่อลดภาระของภาครัฐด้วย

นางกานดา พาเจริญ รองประธานหอการค้าจังหวัดสมุทรสงคราม ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) การจัดเก็บค่าใช้น้ำสำหรับการเลี้ยงปลาในแม่น้ำ มีวิธีการคิดคำนวณอย่างไร

๒) ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. มีวิธีการควบคุมผู้ปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำได้อย่างไร

นายภูทอง ดวงเลิศ ผู้จัดการการประปาส่วนภูมิภาคสาขาสมุทรสงคราม ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- สำหรับการใช้น้ำประปาในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามพบว่า ประชาชนมีความต้องการใช้น้ำประปาเฉลี่ยเป็น ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง คิดเป็น ๗๒,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวันหรือประมาณ ๒๕ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี โดยปัจจุบันจังหวัดสมุทรสงครามพบปัญหาน้ำเค็มรุกล้ำส่งผลกระทบต่อการผลิตน้ำประปาทำให้การผลิตน้ำประปามีต้นทุนสูง และมีผลให้การประปาส่วนภูมิภาคสาขาสมุทรสงครามประสบกับภาวะขาดทุนตลอดมา เนื่องจากต้องซื้อน้ำจากเอกชนมาผลิตน้ำประปาในราคาลูกบาศก์เมตรละ ๒๕ บาท แต่จำหน่ายให้ประชาชนในราคาเพียงลูกบาศก์เมตรละ ๑๐ บาท จึงขอให้หน่วยงานระดับชาติช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วย

นายเวสารัช โสภณดิเรกรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๗ ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๗ มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลลุ่มน้ำท่าจีนและลุ่มน้ำแม่กลอง ซึ่งที่ผ่านมาพบว่า ลุ่มน้ำท่าจีนและลุ่มน้ำแม่กลองประสบกับปัญหาน้ำเสียและคุณภาพน้ำมาโดยตลอด โดยเฉพาะในส่วนของลุ่มน้ำแม่กลองนั้นประสบกับปัญหาน้ำเค็ม น้ำกร่อย และน้ำจืดที่แตกต่างกันไปตามพื้นที่ต่าง ๆ จึงเห็นว่าเป็นเรื่องดีที่จะมีร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาดังกล่าว

นายปิยะ พรหมสถิต ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๘ ได้แสดงความคิดเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- ร่างมาตรา ๒๔ บัญญัติว่าการกำหนดเขตลุ่มน้ำให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา แต่บทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้บุคคลหรือหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตลุ่มน้ำดังกล่าว จึงมีข้อสังเกตว่าควรกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งรับผิดชอบในการจัดทำพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้ชัดเจนด้วย

นายไพรัตน์ ทับประเสริฐ ผู้อำนวยการส่วนบริหารจัดการน้ำและบำรุงรักษา สำนักงานชลประทานที่ ๑๓ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำแม่กลอง สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- ปัจจุบันลุ่มน้ำแม่กลองมีการใช้ทรัพยากรน้ำที่สำคัญอยู่ ๓ ประเภท ได้แก่
 - (๑) น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค
 - (๒) น้ำเพื่อการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม
 - (๓) น้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศและผลักดันน้ำเค็ม

โดยการบริหารจัดการน้ำของลุ่มน้ำแม่กลองอยู่ภายใต้ศูนย์ประมวลวิเคราะห์สถานการณ์น้ำของกรมชลประทานซึ่งมีการบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ภายหลังจากรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ลุ่มน้ำชี และลุ่มน้ำโขงอีสาน รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

คณะกรรมการวิสามัญได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.

พลเอก อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อดีตนายกรัฐมนตรี ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งในการปฏิรูปประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยที่ผ่านมาประเทศไทยประสบปัญหาการบริหารจัดการน้ำ เนื่องจากมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องจำนวน ๓๘ ฉบับ และมีหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกว่า ๔๒ หน่วยงาน ทำให้การบริหารจัดการน้ำขาดเอกภาพ และเกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการ ดังนั้น จึงเห็นว่าหากมีร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายแม่บทแล้ว จะเกิดการบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจะขึ้นได้ในอนาคต

๒) ประเด็นองค์ประกอบของคณะกรรมการลุ่มน้ำ ในเบื้องต้นคณะกรรมการวิสามัญได้แก้ไขเพิ่มเติมสัดส่วนกรรมการที่มาจากภาครัฐให้มีจำนวนใกล้เคียงกับกรรมการที่มาจากภาคประชาชนแล้ว

๓) ประเด็นการกำหนดให้มีคณะกรรมการลุ่มน้ำสาขานั้น ตามร่างมาตรา ๓๕ กำหนดอำนาจให้คณะกรรมการลุ่มน้ำมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำหน้าที่ประจำลุ่มน้ำสาขาได้อยู่แล้ว ในเบื้องต้นคณะกรรมการวิสามัญ จึงไม่ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการลุ่มน้ำสาขาไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

๔) ประเด็นเกี่ยวกับคุณภาพน้ำ และการป้องกันและแก้ไขน้ำเสีย ในเบื้องต้นคณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ในปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวใช้บังคับหลายฉบับอยู่แล้ว เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้น ซึ่งกฎหมายดังกล่าวมีบทบัญญัติครอบคลุมทั้งในเรื่องคุณภาพน้ำและปัญหาน้ำเสียไว้แล้ว แต่ทั้งนี้คณะกรรมการวิสามัญก็ไม่ได้ละเลยความสำคัญของคุณภาพน้ำและปัญหาน้ำเสีย และได้พิจารณาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติหมวด ๖ การอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำ สาธารณะอยู่ ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญจะได้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

๕) ประเด็นการจัดเก็บค่าใช้น้ำตามร่างมาตรา ๓๙ และร่างมาตรา ๔๗ ขอชี้แจงว่าคณะกรรมการวิสามัญยังไม่ได้มีมติเป็นข้อสรุปในเรื่องดังกล่าวแต่อย่างใด เนื่องจากเห็นว่าประเด็นดังกล่าวมีความละเอียดอ่อน และมีผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อประชาชนทั่วไปที่เป็นผู้ใช้น้ำ ทั้งนี้คณะกรรมการวิสามัญจะนำความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการพิจารณาให้เกิดความรอบคอบต่อไป

๖) ประเด็นองค์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาและมีข้อเสนอไปยังรัฐบาลแล้วว่า สมควรให้มีสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สำนักงาน กนช.) ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการกำกับ (Regulator) การบริหารทรัพยากรน้ำของประเทศ ภายใต้นโยบายที่ กนช. กำหนด ซึ่งเรื่องดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐบาล

นายสุรจิต ชिरเวทย์ กรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) ประเด็นองค์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ คณะกรรมการวิสามัญเห็นควรให้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สำนักงาน กนช.) สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรี รวมทั้งได้กำหนดให้มีศูนย์ข้อมูลเพื่อทำหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำเพื่อช่วยในการตัดสินใจกำหนดนโยบายด้านทรัพยากรน้ำต่อไป จึงเชื่อว่าองค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำดังกล่าว จะทำให้การบริหารทรัพยากรน้ำของประเทศเกิดการบูรณาการ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒) เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. จำเป็นต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องการจัดสรรน้ำและการแบ่งประเภทการใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะ เพื่อสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้ใช้น้ำทุกประเภทและเพื่อป้องกันมิให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบโดยผู้ใช้น้ำรายใหญ่ต่อผู้ใช้น้ำรายย่อย และปัจจุบันคณะกรรมการวิสามัญยังไม่ได้ข้อยุติในประเด็นการจัดเก็บค่าใช้น้ำ และจำเป็นต้องพิจารณาประเด็นดังกล่าวด้วยความละเอียดรอบคอบ แต่ทั้งนี้ สามารถยืนยันได้ว่าการใช้น้ำประเภทที่หนึ่งจะไม่มีการจัดเก็บค่าใช้น้ำอย่างแน่นอน เนื่องจากการใช้ประเภทที่หนึ่งถือเป็นนโยบายของรัฐ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๒ (๔) อยู่แล้ว ซึ่งรัฐพึงจัดให้มีเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน

๓) คณะกรรมการวิสามัญยังคงเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ หากบุคคลหรือหน่วยงานใดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ก็สามารถเสนอความคิดเห็นมายังคณะกรรมการวิสามัญได้

นายพรศักดิ์ เจียรณัย เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. เป็นกฎหมายสำคัญที่กระทบกับประชาชนทั่วไป คณะกรรมการวิสามัญได้เล็งเห็นความสำคัญและได้เดินทางเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ ได้แก่ จังหวัดพะเยา จังหวัดลพบุรี และจังหวัดขอนแก่น ซึ่งจังหวัดสมุทรสงครามเป็นจังหวัดลำดับที่ ๔ ทั้งนี้ เพื่อให้การพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญเป็นไปด้วยความรอบคอบ จึงขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้แทนส่วนราชการนำร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. กลับไปพิจารณาศึกษาและได้โปรดส่งความเห็นไปยังคณะกรรมการวิสามัญเพื่อจะได้ใช้ประกอบการพิจารณาต่อไป

๒) ประเด็นค่าใช้น้ำเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อนซึ่งต้องใช้เวลาพิจารณา และรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ แต่ทั้งนี้ คณะกรรมการวิสามัญสามารถให้ความมั่นใจแก่ประชาชนผู้ใช้น้ำทั่วไปว่า จะไม่มีการบัญญัติกฎหมายที่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้ใช้น้ำรายย่อยอย่างแน่นอน
